Gemeente Kerkrade

Sector Stedelijke Ontwikkeling & Beheer

Bezoekadres:
Markt 33
Ambtenaar
H.W.H. Loozen
Telefoonnummer
14 045
Telefax
045-5676395
Zaaknummer
-

Leden van de raad en leden van de commissie GEZ

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	-	21u0021717	22 maart 2021

Onderwerp
Vergroening
Bijlage(n)
-

VERZONDEN 2 3 MAART 2021

Geachte leden van de raad en de commissie GEZ,

Tijdens de Begrotingsbehandeling in november 2020 heb ik toegezegd u in het eerste kwartaal van 2021 te informeren over de wijze waarop wij als gemeente Kerkrade werk maken van vergroening.

In deze brief treft u deze informatie aan, waarbij tevens aandacht wordt besteed aan de raakvlakken met klimaat en water en aan de wijze waarop burgers betrokken zijn bij vergroening in stad en wijken.

Openbaar groen in Kerkrade: bestuurlijke uitgangspunten
Kerkrade kent een grote variëteit aan openbaar groen dat een belangrijke factor is in de ruimtelijke identiteit van de stad. Het landschap van Kerkrade, dat bestaat uit hoog gelegen plateaus en laaggelegen beekdalen, heeft een bijzonder karakter. De landschappelijke kwaliteit van de beekdalen en de natuurlijke overgangen naar de buurgemeenten zorgen voor een omgeving die belangrijk is voor flora en fauna, voor het gebruik door inwoners van de stad en voor recreatie en toerisme. Daarnaast is het openbaar groen in de stedelijke omgeving van belang voor de leefbaarheid in wijken en buurten.

In de door de Raad vastgestelde Structuurvisie 2010-2020 staan bovenstaande zaken benoemd. Daarmee heeft de Raad op structuurniveau de leidraad voor het gemeentelijk handelen vastgesteld. Na het expireren van de Structuurvisie zal het onderwerp een plaats krijgen in de Omgevingsvisie.

In het Collegeprogramma 2018-2022 neemt de zorg voor 'de basis op orde' een belangrijke plek in. Tot die basis behoren de kapitaalgoederen waarvan het openbaar groen een belangrijk onderdeel is. In algemene zin wordt in het Collegeprogramma gestreefd naar 'kwaliteit in beleid en uitvoering'.

Strategisch doel van de gemeente Kerkrade is het duurzaam behouden en uitbreiden van de huidige groenstructuur in de stad, het ontwikkelen van groene verbindingszones tussen groengebieden buiten de wijken en tussen de wijken en het buitengebied.

Soorten openbaar groen
Op hoofdlijnen kan het openbaar groen worden onderscheiden in:

- Groen in het stedelijk gebied
- Groen in het buitengebied (deels doorlopend naar de buurgemeenten)
- Bosgebieden (deels doorlopend naar de buurgemeenten)
- Bomen in het stedelijk gebied (waaronder 600 waardevolle en 70 monumentale bomen)

Daarnaast zijn veel groenvoorzieningen, bijvoorbeeld in de vorm van tuinen, in eigendom en beheer bij particulieren.

Onderhoud openbaar groen: de zorg voor het bestaande
Het onderhoud van het openbaar groen in Kerkrade wordt uitgevoerd door eigen personeel in samenwerking met de groepsdetachering WSP. In het kader van de recent gestarte Leerwerklijn Hammolenweg begeleidt de afdeling Stedelijk Beheer ook stages en BBL-trajecten voor scholieren van groenopleidingen zoals bijvoorbeeld het Citaverdecollege.

Ten behoeve van het onderhoud van de bomen in het stedelijk gebied beschikt de gemeente Kerkrade over een gespecialiseerde bomenploeg met bijbehorende hoogwerker en materieel. De medewerkers van de bomenploeg beschikken over alle benodigde kwalificaties om de werkzaamheden vakkundig en veilig uit te voeren. Het onderhoud van de bosgebieden vindt plaats door de Bosgroep Zuid Nederland.

Het feit dat de gemeente Kerkrade het verbod op het gebruik van chemische middelen in het groenonderhoud strikt naleeft, is uiteraard een vanzelfsprekendheid.

Vergroening: stadsoases in Kerkrade
In de afgelopen jaren zijn meerdere groene locaties gerealiseerd en / of kwalitatief opgewaardeerd. Onderstaand enkele voorbeelden van dergelijke stadsoases:

- Stadspark
- Park West
- Veldhofpark
- Olmenplein
- Levensbomenbos fase 1 en 2
- Anstelvallei (in samenwerking met Stichting Limburgs Landschap)
- Botanische Tuin (opwaardering)
- E.a.

Ook op dit moment wordt op meerdere locaties en op grote schaal werk gemaakt van vergroening, dikwijls gekoppeld aan ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Enkele voorbeelden met daarbij de actuele stand van zaken:

- Super Local (in uitvoering)
- VIE (in uitvoering)
- Erensteinerveld (in uitvoering)
- Rolduckerveld (in voorbereiding)
- Levensbomenbos Holzkuil (in voorbereiding)

Postbus *600 6460 AP Kerkrade*
Telefoon *045 – 567 67 67*
Telefax *045 – 567 63 95*
E-mail *gemeentehuis@kerkrade.nl*
IBAN *NL49 BNGH 0285 0044 84*
BIC *BNGHNL2G*

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135
www.fsc.org

De grotere groengebieden en parken kunnen als 'stapstenen' dienen als groene verbindingen. Veelal wordt op deze locaties een grotere verscheidenheid aan boomsoorten geplant om de diversiteit te vergroten. Dit resulteert in een groter assortiment aan bomen welke minder gevoelig zijn voor ziektes en plagen, in een verlaging van de hittestress, een verhoging van de beleving van de seizoenen en meer biodiversiteit.

Vergroening bij wegreconstructies
Ook binnen infrastructurele projecten zoals de wegreconstructies besteedt de gemeente Kerkrade extra aandacht aan de groeninvulling, waarbij met name gelet wordt op het toevoegen van kwaliteit. Toevoegen van groenvoorzieningen is overigens niet altijd mogelijk. Zo staat de aanwezigheid van kabels en leidingen in de ondergrond het aanplanten van bomen en heesters vaak in de weg.
In bestaande groenstructuren langs wegen wordt extra aandacht geschonken aan diversiteit van boomsoorten. Een actueel voorbeeld van het aanbrengen van diversiteit is de aanplant en vervanging van bomen langs de Steenwegen. Voor deze aanpak wordt gekozen om het overslaan van ziekten tussen bomen onderling zoveel mogelijk tegen te gaan.

Burgerbetrokkenheid
Bij veel groeninitiatieven zijn of worden de inwoners van onze stad actief betrokken. Voorbeeld bij uitstek is het Levensbomenbos Kerkrade zoals dat op het op het plateau aan de Hamstraat is aangelegd. Op deze locatie zijn in twee fases meer dan 400 bomen geplant (en geadopteerd) door circa 1.400 inwoners. Naast de feitelijke vergroening leidt dit initiatief ook tot grote betrokkenheid en is de jaarlijkse plantdag voor alle betrokkenen een gedenkwaardig moment. Het initiatief krijgt eind 2021 een vervolg op de locatie Holzkuil. Alle beschikbare bomen voor deze 'nieuwe' locatie zijn reeds 'uitverkocht'. Een vergelijkbaar initiatief op kleinere schaal (Freundschaftsallee) is in ontwikkeling ter hoogte van het EBC.

Op het niveau buurten en straten vinden in samenwerking met betrokken bewoners meer kleinschalige initiatieven plaats, onder meer in het kader van het project "Ik Groen het". Voorbeelden zijn de vergroening van een pleintje in de Dir. Petersstraat en de samenwerking met Wonen Limburg in Eygelshoven om groene binnentuinen te realiseren. In samenwerking met Heemwonen wordt gewerkt aan het vergroenen van voortuinen en samen met bewoners zijn meerdere locaties (Bosberg, Burgemeester Dohmenplein, Lupinestraat, Petrus Dorrstraat, e.a.) voorzien van een groene herinrichting.

Een ander voorbeeld is de samenwerking tussen gemeente Kerkrade en IKL (In stand houding Kleine Landschapselementen) waarbij inwoners gestimuleerd worden om aandacht te besteden aan natuurwaarden rond de eigen woning. Eind maart kunnen bewoners deelnemen aan een digitale workshop waarbij biodiversiteit in de eigen tuin centraal staat.

Ook is IKL betrokken bij projecten die samen met Kerkraadse basisscholen. Het vervaardigen van nestkastjes en bijenhotels zijn daarvan enkele voorbeelden. De Jan Baptist School is zelf actief met haar leerlingen aan de slag rondom het thema tuinieren en vergroenen en Kinderopvang Parkstad onderzoekt samen met onderwijskoepel Movare de mogelijkheden om de omgeving van scholen te vergroenen.

Op nationaal niveau is onder meer de Stichting Steenbreek actief in het stimuleren van vergroening. De Stichting beschikt over een kennisbank, organiseert themabijenkomsten, verbindt instanties en initiatieven en kan ondersteuning en advies bieden bij het betrekken van burgers bij vergroening. We zijn als gemeente Kerkrade in overleg met de Stichting Steenbreek waarbij de gedachten uitgaan naar samenwerking met ons gemeentelijk team Wijkontwikkeling.

Postbus *600 6460 AP Kerkrade* ***E-mail*** *gemeentehuis@kerkrade.nl*
Telefoon *045 – 567 67 67* ***IBAN*** *NL49 BNGH 0285 0044 84*
Telefax *045 – 567 63 95* ***BIC*** *BNGHNL2G*

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135

Gemeente Kerkrade

Biodiversiteit

Met het oog op een gezond woon- en leefklimaat wordt zowel bij investeringen alsook in het onderhoud structureel aandacht geschonken aan biodiversiteit. Biodiversiteit is van groot belang om natuurlijke processen in stand te houden; het zorgt voor schoon water, vruchtbare grond en een stabiel klimaat. Daarom werken wij als gemeente Kerkrade actief aan het in stand houden én het vergroten van de biodiversiteit.

Ook in dit kader is het behoud en de ontwikkeling van een samenhangend groen- en blauw raamwerk in en om de stad belangrijk. Het openbaar groen – ook in wijken en buurten - vormt een belangrijke schakel in het vergroten van het groene raamwerk. We maken ons als gemeente dan ook sterk om groen en natuur de stad in te halen en te werken aan biodiversiteit dicht bij huis. Dit biedt kansen voor het creëren van een mooie, aantrekkelijke leefomgeving, een verbetering van het vestigingsklimaat voor bedrijven en bewoners, een uitbreiding van het recreatieve palet en een versterking van de eigen identiteit van de gemeente Kerkrade als geheel.

Praktijkvoorbeeld van het bevorderen van biodiversiteit is het realiseren van bloemrijke graslanden in het binnenstedelijk en in het buitengebied. Deze bestaan uit inheemse wilde planten en zijn met name belangrijk voor insecten zoals bijen en vlinders. Deze gebieden worden door een gevarieerd maaibeheer onderhouden (het zogenaamde 'sinusbeheer'). Per maaibeurt blijft ca. 40% van de vegetatie staan wat er voor zorgt dat de bloemen tot bloei kunnen komen. Het maaibeheer is afhankelijk van het seizoen en kan per locatie en in de tijd variëren. Door deze werkwijze ontstaat enorm veel variatie, wat voor veel vlinders, bijen, vogels, zoogdieren en amfibieën aantrekkelijk is. In het stedelijk gebied wordt deze vorm van beheer toegepast bij de ruw grasbermen waarbij de maaifrequentie aanzienlijk lager is dan bij het onderhoud van de gazons. Niet alleen bevorderen ruw grasbermen de ontwikkeling van flora en fauna (insecten), maar tevens houden deze het hemelwater langer vast waardoor verdroging in warme periodes beperkt wordt. In lange droge periodes verschroeien en verdorren deze bermen aanzienlijk minder dan kort gemaaide groenstroken.

Tot slot

Wie in een groene woonomgeving leeft en woont, voelt zich vaker gezonder, heeft minder last van stress en is minder vaak ziek. Een groene omgeving bevordert de vitaliteit, de creativiteit en stimuleert de interactie tussen mensen. Samen met onze inwoners hebben we als gemeente Kerkrade daarom in de afgelopen jaren concreet werk gemaakt van vergroening. Deze inspanningen zullen in het kader van het werken aan een vitale stad in de komende periode onverminderd worden voortgezet, soms in het groot, soms ook in het klein.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Tim Weijers,
Wethouder en locoburgemeester

Ruimtelijke Ordening, Vastgoed, Wonen / Volkshuisvesting, Openbare Ruimte, IBA, Toerisme, Marketing en Evenementen

Postbus *600 6460 AP Kerkrade*
Telefoon *045 – 567 67 67*
Telefax *045 – 567 63 95*
E-mail *gemeentehuis@kerkrade.nl*
IBAN *NL49 BNGH 0285 0044 84*
BIC *BNGHNL2G*

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135
www.fsc.org

Parkstad Limburg
Gemeente Kerkrade maakt deel uit van Parkstad Limburg